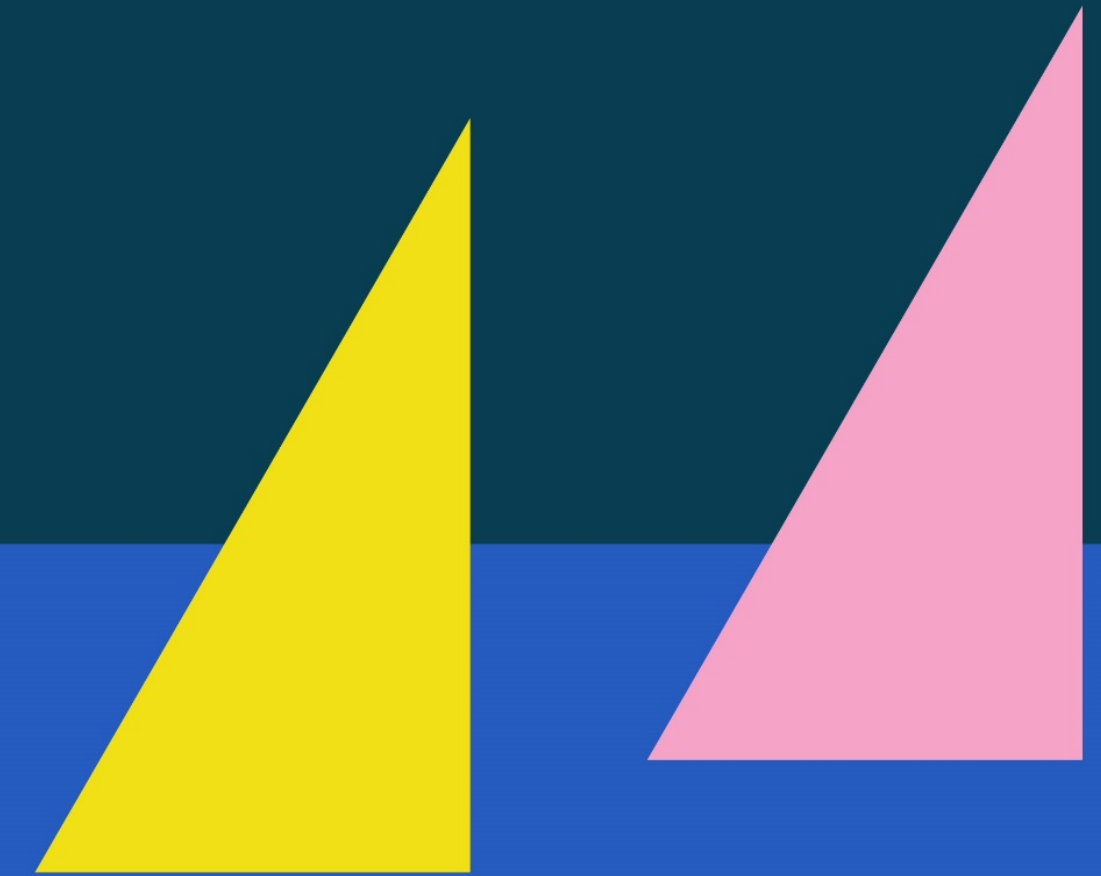
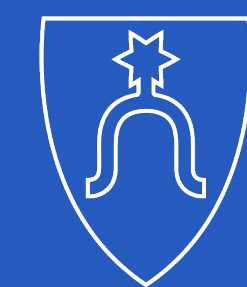

Økonomikonferanse 25. juni 2020

Moss
kommune

Agenda

- Velkommen – Hans Reidar Ness, rådmann
- Kommuneregnskap vs privat selskapsregnskap – Jolanta Betker, daglig leder ØVK
- Økonomisk status per mai og bruk av Framsikt – Stine Kihl, økonomisjef
- Status «I balanse med et handlingsrom» – Odd Ruud, stabssjef innovasjon
- Hvilke nøkkeltall skal vi rapportere på? – innledning ved Hans Reidar
- Oppsummering

Moss
kommune

Veien videre – høsten 2020

Program «I balanse med et handlingsrom» samkjøres med og blir viktigste bidragsyter til økonomiplanarbeidet, samt bedret resultat for 2020.

Uke 34: Økonomikonferanse - status/informasjon ift. arbeidet med programmet

Uke 39: Økonomikonferanse - status/informasjon ift. arbeidet med programmet

7. oktober: Statsbudsjett 2021 legges fram

Uke 42: Økonomikonferanse med følgende tema;

- Tertialrapport 2 i 2020
- Konsekvenser av statsbudsjett 2021
- Økonomiplan 2021-2024 (status økonomi)

Uke 44: Presentasjon av rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2021-2024

Nov./des: Handlings- og økonomiplan informeres om/behandles i råd og utvalg

Moss
kommune

Økonomisk utfordring

Vi har sett på utviklingen fra 2019 til 2020 for å få et bilde av utfordringene 2021-2024:

- Helse og omsorgstjenester
- NAV
- Barnevern
- Reduserte tilskudd norskopplæring
- Økte tilskudd private barnehager
- Harmoniseringer – priser, lisenser, tjenester osv.
- Prosjektorganisasjon
- MKE – husleier/overføringer (inkl. konsekvenser av investeringer)
- Lærlinger
- Lønnsoppgjøret 2019
- Skatt??

Utfordringsbildet ex-skatt er 180-200 mill + handlingsrom mot de tidligere annonserte 160 mill

Moss
kommune

Kommuneregnskap

25.06.2020

Økonomiforvaltning

- Årsbudsjett

Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett for det kommende kalenderår

- Økonomiplan

Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår

- Årsregnskap

Kommunen skal for hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning

Nytt fra 2020 KL § 14-1» Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevne blir ivaretatt over tid».

Regnskapsmodeller

Bevilgningsregnskap

ANVENDELSE AV MIDLER (bruk av midler)	ANSKAFFELSE AV MIDLER (tilgang av midler)
	ØKNING ARBEIDSKAPITAL
	Kommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser

Privat regnskap

KOSTNADER	INNTEKTER
ÅRSRESULTAT	

Kommunens driftsinntekter

- Egne skatteinntekter
- Rammetilskudd / Inntektssystemet
- Eiendomsskatt
- Kommunale avgifter og gebyrer
- Øremerkede statstilskudd

Kommunens driftsutgifter

- Lønnsutgifter
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen
- Overføringsutgifter (f.eks. utbetaling sosial hjelp)
- Finansutgifter (renter og avdrag på innlån, sosiale utlån)

Hovedforskjeller

Offentlig forvaltning (bevilgningsregnskap)

Inntekter dekker fellesbehov

Overskudd er irrelevant

Resultatet vanskelig å måle

Budsjettet bindende vedtak

Regnskapet viser hvordan midlene
er brukt

Forretningsvirksomhet (privat regnskap)

Har kostnader for å skape inntekter

Målsetting å maksimere overskuddet

Budsjettets betydning omdiskutert

Regnskapet viser det økonomiske
resultatet

Oppstilling bevilgningsregnskap

Driftsinntekter

- Driftsutgifter

= Brutto driftsresultat

- Netto renteutgifter

- Netto gjeldsavdrag

= Netto driftsresultat

Anvendes slik:

Overføring til investeringsregnskap

Avsetninger og bruk av avsetninger

= mer/mindre forbruk

Investeringsutgifter

+ Utlån og aksjekjøp

+ Avsetninger

= Finansieringsbehov

Finansieres slik:

Bruk av lån

Tilskudd og refusjoner

Overført fra driften

Bruk av avsetninger

= balanse(event. udekket)

Oppstilling privat regnskap

Salgs-/driftsinntekt

-Vare-, personal og andre driftskostnader

-Avskrivningskostnad

=Driftsresultat

+Renteinntekter

-Rentekostnader

=Ordinært resultat før skatt

+/-Skattekostnad på ordinært resultat

= Ordinært resultat

+/- (eventuelle) ekstraordinære poster
inkl. skattekostnad av disse

= Årsresultat

Drift- og Investeringsregnskap (nytt 2020)

- Brutto driftsresultat og netto driftsresultat videreføres som de eneste resultatbegrepene i økonomisk oversikt drift
 - driftsregnskapet salderes mot disposisjonsfond dvs. ingen mindreforbruk
- Investeringsregnskapet salderes mot ubundne investeringsfond
 - årsregnskapet kan ikke fremlegges med udisponert i investeringsregnskapet
- Krav til å gi en oversikt som viser disposisjoner som er foretatt administrativt i henhold til reglene om årsavslutning
- Kravene noteopplysninger som skal foreligge er regulert i forskriften

Hovedpunkter - Nytt fra 2020

- Konsolidert årsregnskap
 - regnskapsprinsipper etter kommuneloven skal brukes
- Årsberetningen
 - årsregnskapet og årsberetningen skal være separate dokumenter som skal kunne leses hver for seg
- Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen
 - kommunedirektøren skal etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året

Revisjonens oppgaver

Regnskapsrevisjon

Revisjon av årsregnskapet

Årsregnskapet avlagt
i samsvar med lov og
forskrift

Registrering og
dokumentasjon i
samsvar med lov og
forskrift

Årsberetningen
- Pliktig innhold
- Konsistent med regnskap
- Avvik fra budsjett

Revisjonsberetning
- Til kommunestyret
- Kopi til KU
- Frist 15. april

Forenklet etterlevelseskontroll

Økonomiforvaltningen foregår i samsvar
med bestemmelser og vedtak

Egen rapport

- Til KU
- Risikovurdering
- Frist 30. juni

Revisors plikter

- Revisor skal påpeke skriftlig i nummererte brev:
 - Mangler vedr. ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon
 - Feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen
 - Misligheter
 - Feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet
 - Vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap som det ikke er redegjort for

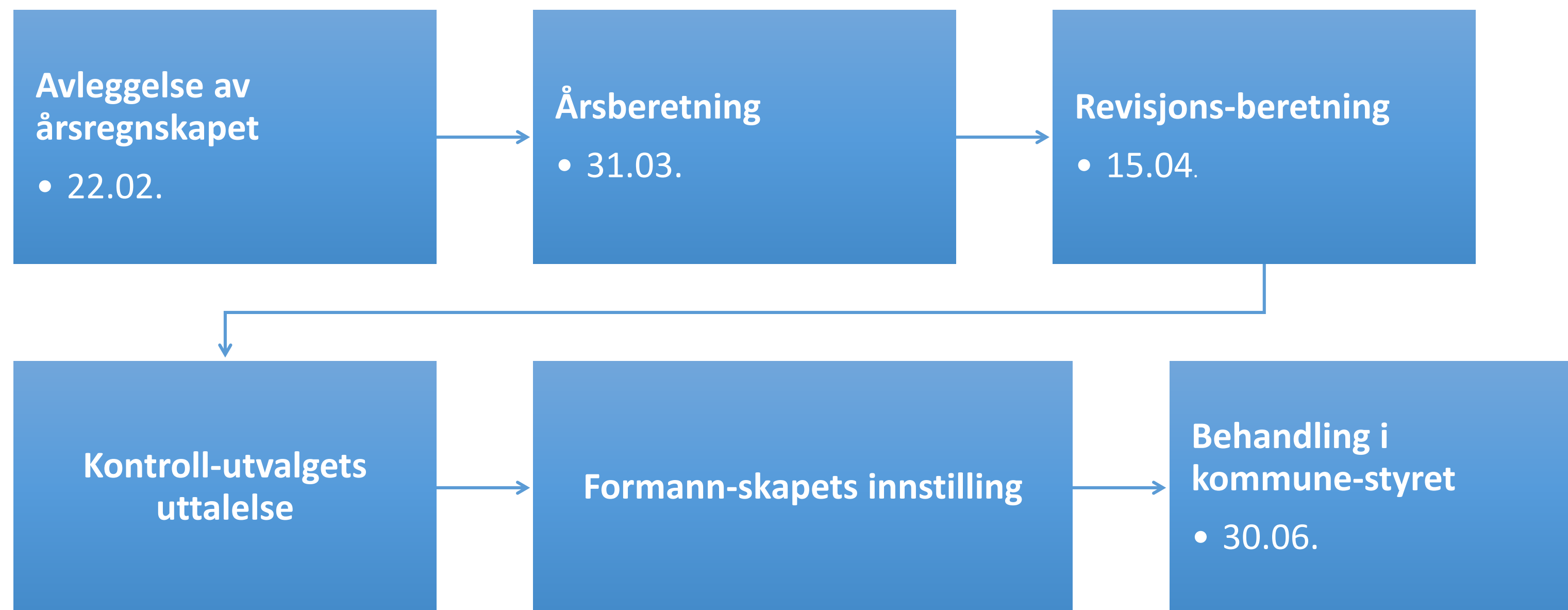
Revisjonsberetningen

- En revisjonsberetning er ”Konklusjon og rapportering om regnskaper”
 - Normalberetning
 - Avvik fra normalberetning
- Beretning med negativ konklusjon
 - Beretning som konkluderer med at revisor ikke kan uttale seg

Revisjonsberetningen - frister

- Skal avgis innen 15. april til kommunestyret med kopi til KU, formannskapet og rådmannen
- Skal også avgis der årsregnskap ikke foreligger eller er ufullstendig

Tidslinje behandling av årsregnskap og årsberetning

Økonomisk status per mai

Bruk av Framsikt

Moss
kommune

Økonomisk status per mai

Status per mai – fortsatt økning innenfor helse og mestring ift. 1. tertialrapport

- Prognose for helse og mestring har forverret seg med ca. 6 mill. siden 1. tertialrapport, grunnet ytterligere aktivitetsøkning
- Stor usikkerhet ift. skatteinntekter – både i 2020, 2021 og videre framover;
 - Inntektene i mai ble vesentlig lavere enn for samme periode i 2019, men antas at deler av dette vil kunne hentes inn utover i 2020. Årsak – diverse korona-tiltak og effekter av korona
 - KS prognosemodell (RNB) viser en skatteinngang i 2021 tilnærmet lik 2019. Skatteinntektene burde økt med minimum 2,5-3,% per år. Herav potensiell inntektssvikt i 2021 fra 67 mill. til 78 mill.
- Tiltak med effekt i 2020: Alle ekstraordinære aktiviteter og prosjekter kartlegges for å vurdere om noe kan utsettes, avsluttes e.l.

Moss
kommune

[https://pub.framsikt.net/2020/moss/mr-202004-tertialrapport nr 1 2020/#/home](https://pub.framsikt.net/2020/moss/mr-202004-tertialrapport_nr_1_2020/#/home)

Moss
kommune

Status for programmet «I balanse med et handlingsrom»

Moss
kommune

Bakgrunn

På bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon er programmet «I balanse med et handlingsrom» (IBMH) for perioden 2020-2023 etablert

Programmet består av fem prosjekter - fire kommunalområder og et for stabene samlet

Det overordnede målet er å etablere en sunn og bærekraftig økonomi.

Programmets innsatsområder

Konkrete forslag til
inntektsøkning

Konkrete forslag til
kutt

Kjøp av tjenester

Arbeidsprosesser

Organisering

Eiendomsforvaltning

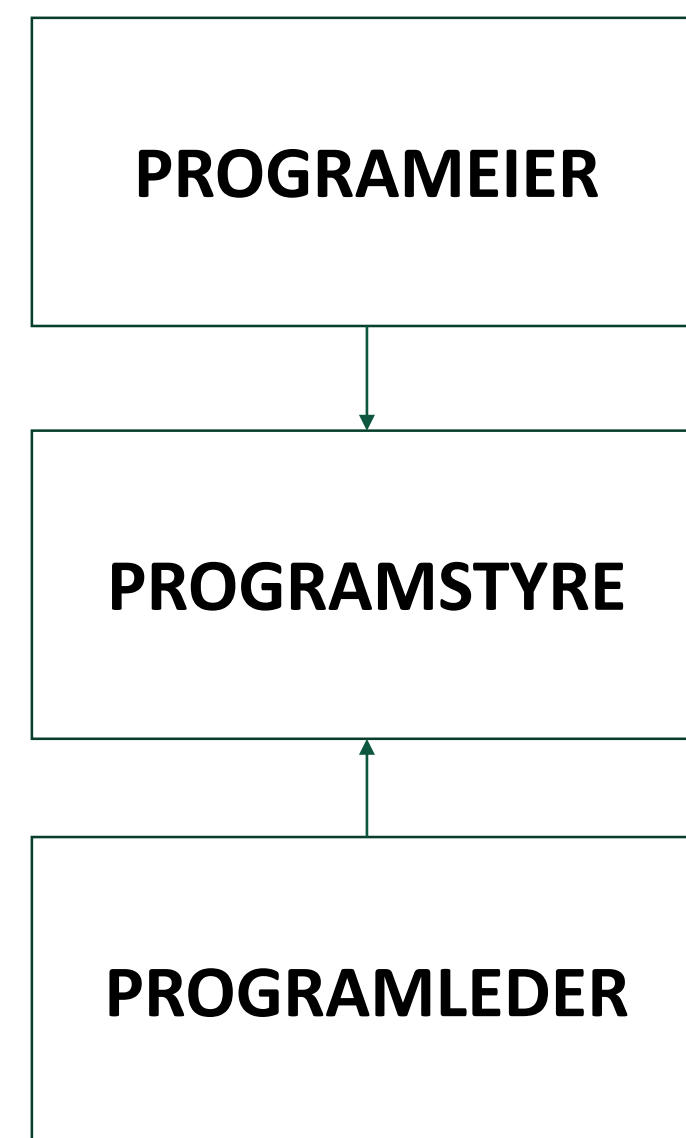
Samskaping

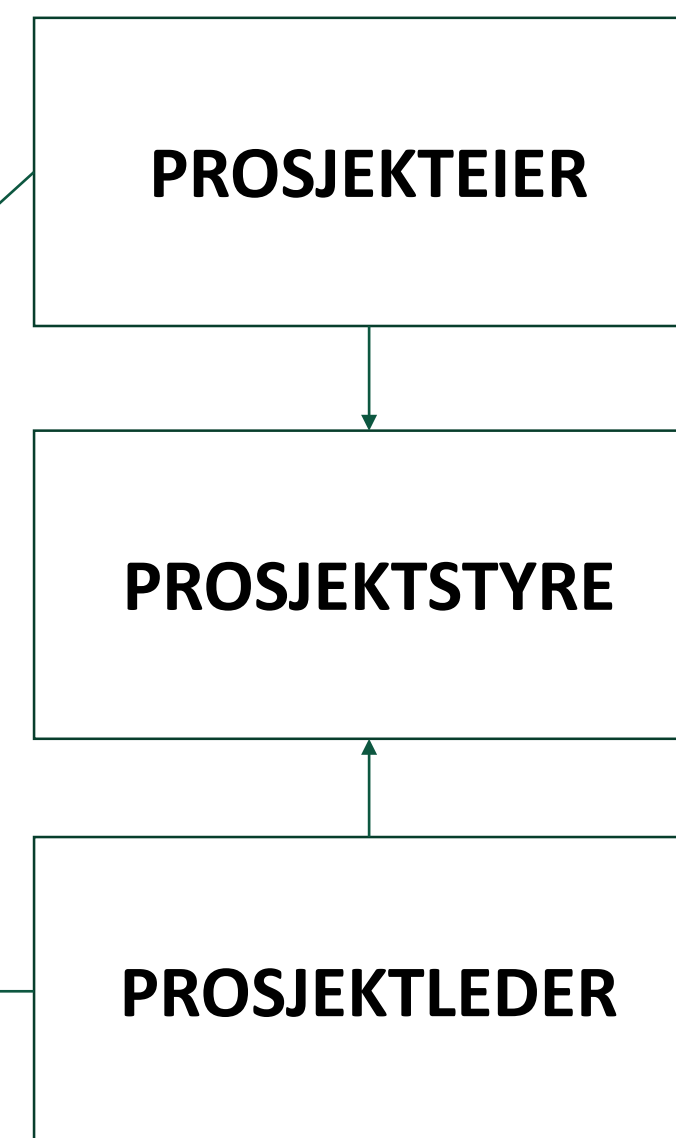
Moss
kommune

Programmets tre akser (metodikk basert på Difi Prosjektveiviser)

Styring og kontroll (kommunenivå)

Gjennomføring (i linjen)

Gjennomføring (tverrgående)

Programleder forvalter
en oversikt over
tverrgående prosesser
som håndteres av
rådmannens ledergruppe

RAPPORTERINGSSTRUKTUR:

Prosjektledere til programleder: Ukentlig

Prosjekteiere og prosjektledere samlet: Hver 3. uke

Programleder til programstyre: Hver 3. uke

Moss
kommune

FREMDRIFTSPPLAN

(Gjennomførte aktiviteter frem mot økonomikonferansen)

Aktivitet nr	Aktivitet	Dato	Ansvarlig	Kriterier for gjennomført aktivitet
1	Gjennomføre ideverksteder i alle stabs og kommunalområder	Uke 6 / 7	Stab Innovasjon	Ideverkstedene er gjennomført
	Sammenstille og kategorisere idefangst			
				Ideer er kategorisert
2	Kategorisere og identifisere innsatsområder på bakgrunn av ideverkstedene	Uke 8	Programleder	Innsatsområder er identifisert
3	Orienteringssak til formannskapet i mars	Uke 10	Programleder	Utfordringsbildet og planlagt arbeid er kommunisert
4	Programmandat og prosjektmandater er utarbeidet og oversendt programstyret	Uke 17	Programleder	Mandatene er mottatt av programstyret
5	Utarbeide kunnskapsgrunnlag	Uke 17	Økonomiavdelingen	Kunnskapsgrunnlag er utarbeidet
6	Etablere prosjekter	Uke 20	Programleder	Gruppene er etablert med prosjektledere
7	Identifisere og analysere kostnadsdrivere	Uke 23	Programleder	Overordnede kostnadsdrivere er identifisert og beskrevet
8	Utarbeide kommunikasjonsstrategi	Uke 24	Enhet kommunikasjons	Utfordringsbildet er kommunisert til relevante aktører og videre kommunikasjonsarbeid er beskrevet i strategien
9	Fremdriftsplan legges frem for kommunestyret	11.jun.20	Programeier	Kommunestyret informert om fremdriftsplan
10	Orientering FSK i forbindelse med økonomikonferanse	25.jun.20	Programeier	Orientering lagt frem for FSK

Moss
kommune

FREMDRIFTSPLAN

Aktivitet nr	Aktivitet	Dato	Ansvarlig	Kriterier for gjennomført aktivitet
11	Identifisere, analysere, prioritere og begrunne valg av ideer knyttet til prioritet 1 (gevinster som kan tas ut raskt) og 2 (gevinster som krever planlagte aktiviteter) i alle prosjekter.	Uke 32	Programleder	Gevinster er identifisert og, beskrevet. Tiltak kan iverksettes inneværende år
12	Orientering om 11 (over) til FSK i forbindelse med økonomikonferanse	Uke 34	Programeier	Plan lagt frem for FSK
13	Identifisere, vurdere, analysere og prioritere ideer knyttet til prioritet 3 (aktiviteter av strukturell karakter) i alle prosjekter	Fortløpende uke 37-38	Programleder	Gevinster er identifisert og, beskrevet. Aktivitet er planlagt og tiltak kan iverksettes i 2021 og 2022 med gjennomføring i 2021-2023
14	Alle realiserbare tiltak sammenstilt som beskrevet i mandatet	Uke 38	Programleder	Oversikt over alle tiltak er sammenstilt i en rapport.
15	Orientering om 14 (over) til FSK	Uke 39	Programeier	FSK er orientert om tiltak
16	Prioritere tiltak og innsatsområder	Fortløpende	Programstyret	Innsatsområder er besluttet
17	Orientering om status til FSK i forbindelse med øk.konferanse	Uke 42	Programeier	FSK orientert om forslag til vedtak
18	Plan vedtas i KST som del av budsjett og økonomiplan 2021-2024	17.des.20	Kommunestyre	
19	Iverksetting av plan	2021-2023	Programleder	Plan tilrettelegger målsetningen om netto besparelse på 160 millioner

Moss
kommune

Leveranser og aktiviteter

- I linjen er det gjennomført og planlagt en rekke workshops med flere hundre ansatte involvert. I tillegg arrangeres flere ledersamlinger i hver enkelt sektor
- Det er identifisert en rekke mulighetsområder av linjeprosjektene frem til nå
- Kostnadsdrivere er identifisert for alle områder. Levert fra prosjektene uke 23.
- Identifikasjon av muligheter og/eller aktuelle tiltak som kan gjennomføres administrativt (både på kort og lang sikt) er under arbeid. Leveres fra prosjektene uke 32. Sammenstilles og analyseres frem mot orientering FSK i uke 34.
- Identifikasjon av muligheter og aktuelle tiltak som trenger politisk behandling. Leveres fra prosjektene uke 38. Sammenstilles og analyseres frem mot orientering FSK uke 39.
- Programstyret vil i møte 14.8 prioritere tiltakene slik at gjennomføring kan starte raskest mulig. Orientering om status gis i FSK i uke 42.

Eksempler på tiltak

- Strukturelle endringer (skole- og barnehagestruktur, institusjonsstruktur med videre)
- Driftsmessige forbedringer (herunder turnus, arbeidsplaner, hva bør vi vurdere å løse på andre måter, hva kan kuttes)
- Vurdere vedtaksnivå på lovpålagte tjenester
- Bedre samordning og samarbeid med fokus på forebygging
- Organisasjons- og lederstruktur
- Ansettelsesbegrensning – ekstern utlysning løftes til rådmannen
- Streng prioritering av vedlikehold av bygg med redusert leie til MKE som effekt
- Utfordre ordninger som går utover det kommunen er pålagt
- Innkjøpsbegrensning (herunder forlenge levetiden av utstyr)

Suksesskriterier

- Tiltakene må eies og utføres i linjen i tette samarbeid mellom partene – ikke «bare» som et prosjekt.
- Nøkkelpersoner i kommunen må prioritere det meste av sin tid i arbeidet med programmet.
- Kommune må ikke «fjerne seg» fra samfunnsoppdraget vårt til innbyggerne.
- Kunnskapsgrunnlag og analyser må videreutvikles.
- Prioriteringer som foretas må vurderes på tvers – hvilke tiltak gir samlet mest effekt.
- Beslutninger og vedtak som tas må være bestandige og tåle å stå seg over tid.
- Effektene må bære preg av parallelle skift – ikke engangseffekter (selv om det er lov til å kjøpe seg tid).
- Tunge verdispørsmål må avgjøres politisk.
- Rollefordelingen mellom politikk og organisasjon må være tydelig.

USIKKERHET

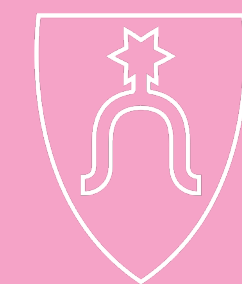
Prosjektene rapporterer medium risiko

På programnivå anses risiko som høy

- Tid – vi har det travelt
- Samlet verdi av tiltak og muligheter

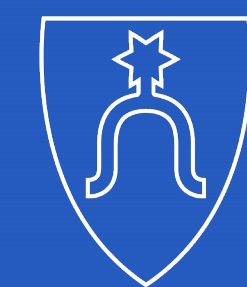
SPØRSMÅL OG INNSPILL?

Moss
kommune

Driftsrapportering med «klar-språk»

Moss
kommune

Bakgrunn

Kommunal regnskapsrapportering er forskjellig fra privat regnskapsføring

Vi skal dekke behov – og da er det viktigste å avdekke behovene

Hvilke behov har dere for å få en økonomirapportering som gir dere et styringsgrunnlag?

Økonomi består av 2 deler:

1. Selve tall-grunnlaget
2. Kontroll

Til sammen utgjør disse to elementene nødvendige forutsetninger for styring

Moss
kommune

Tallgrunnlaget

Når vi ser på tallgrunnlaget må vi skille mellom drift og aktivitet. Det er ikke alltid så enkelt. Hva er driftskostnadene for å drive en organisasjon, og hva er kostnader knyttet til de tjenestene som ytes etter vedtak som er gjort eller pålagt (aktivitet).

De forskjellige kommunalområdene er ulike. For en skole så er det meste drift i form av kostnader drevet av antall skoler eller elever. Det samme gjelder f.eks en stabsorganisasjon eller forvaltningsenheten.

For helse og mestring er det å ha en organisasjon som organiserer tjenestene ren drift, mens drift av et sykehjem er?

For å forstå dette bedre må det rapporteres både på regnskap og på utviklingen i de viktigste nøkkeltallene (KPI) i form av utvikling i relevante enheter. Disse kan være volumtall (antall klienter som mottar økonomisk sosialhjelp) eller i kroner (gjennomsnittlig utbetaling per klient).

I tillegg vil enkelte tall øke lineært (antall vedtakstimer til hjemmehjelp), mens andre utvikler seg trappevis (etablering av nytt sykehjem – ikke investeringsdelen)

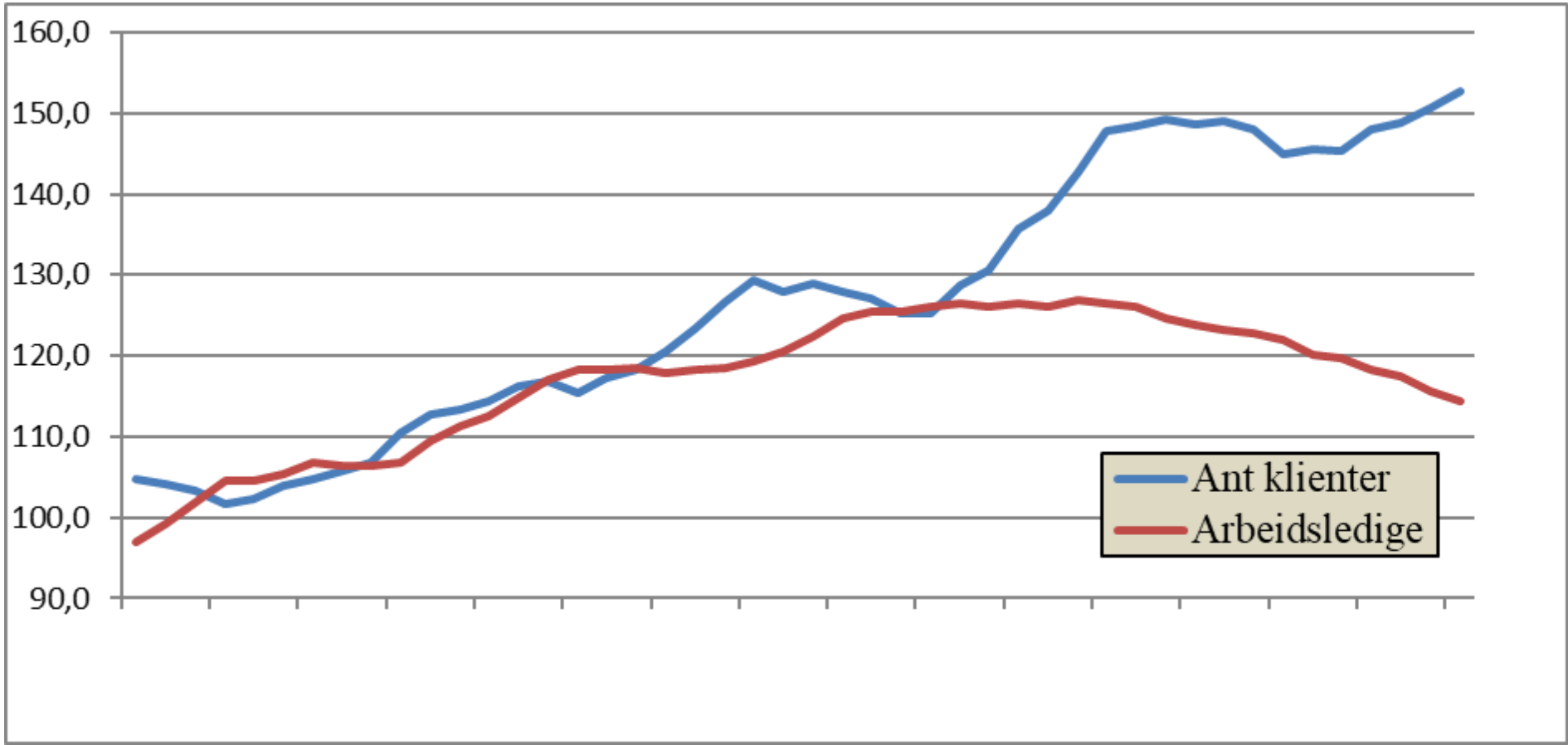
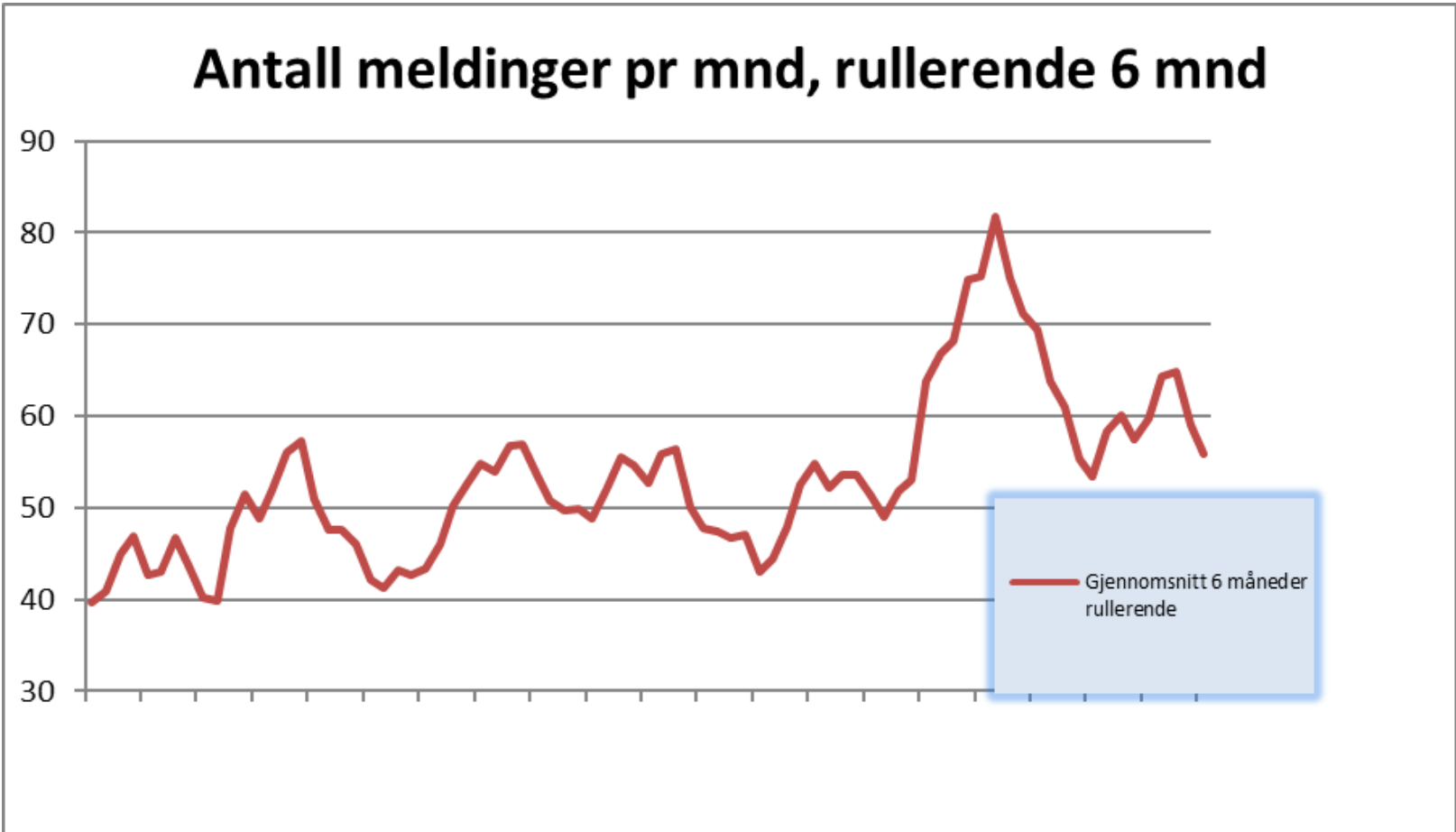
Vi må være enige om hvilke tall det er meningsfylt å rapportere på.

Moss
kommune

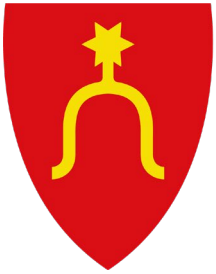
Eksempler på underliggende tjenestevolum (nøkkeltall)

NAV – økonomisk sosialhjelp	Ant. klienter <25 år	Gjennomsnittlig utbetaling/klient	Arbeidsledighet?
Helse og mestring	Ant sykehjemsdøgn kort/lang	Ant. med heldøgnsomsorg	Ant timer BPA
	Ant timer hj. sykepleie	Ant. timer praktisk bistand	Rus/psykiatri?
Barnevern	Ant. meldinger	Andel meldinger til undersøkelse	Ant. barn plassert i eller utenfor hjemmet

Hvordan går vi videre?

For få detaljer gir lite kontroll. For mange også!

Moss
kommune

Hva, hvordan og for hvilken tidsperiode

- 2020 representerer som ofte nevnt en utfordring pga manglende sammenlikningsgrunnlag (ikke laget proforma regnskap for 2019). Fra og med 2021 har vi det. Da kan vi f.eks tenke oss følgende oppsett:

	Faktisk hiå	Budsjett hiå	Avvik hiå	Prognose 2021	Budsjett 2021	Faktisk 2020
Regnskap						
Nøkkeltall*						

* avhenger av rapporteringsformatet

- Når det gjelder detaljeringsgraden, så ønsker vi å skille på det formelle regnskapsformatet og driftsrapportering. Hvordan vi skal skille på drift og aktivitet må vi vurdere.
- Vi går ikke lenger ned enn på enhetsnivå.
- Rapportering på årsverk gir normalt en god indikasjon på størrelsen i en organisasjon, men innebærer også en fallgrube. Endringer kan skyldes en reell økning eller reduksjon i organisasjonen, men det kan også være en konsekvens av hvilke valg som gjøres mht egen eller ekstern drift.

Moss
kommune

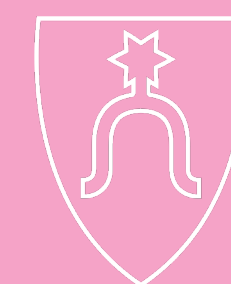
Har dere savnet noe tidligere i den kommunale
rapporteringen i de «gamle» kommunene?

Moss
kommune

Takk for oppmerksomheten!

Halldis Moren Vesaas:
«Tålmod er òg ei form for mot»

Moss
kommune